№ 82. Środa 9. Kwietnia 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Inserceya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. oficyał dyrekcyi pocztowej we Lwowie *Franciszek Astleithner* przeznaczył połowę czystego dochodu z sprzedaży wydanego dzieła:

„Prędki przegląd całego ruchu poczt kolei żelaznej i telegrafów w królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem i księstwem Bukowiny“ na zapomogę dotkniętych powodzią Nadwiślan.

Ten akt dobroczynny podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości.

Z prezydyum c. k. Namiestnictwa.

We Lwowie, dnia 7. kwietnia 1862 r.

(Ofiary na dotkniętych powodzią.)

Na wsparcie dotkniętych powodzią mieszkańców obwodu tarnowskiego zebrano dalej w drodze składek:

W powiecie *Chodorowskim* 107 zł. 80 c.; w powiecie *Bocheńskim* 272 zł. 36½ c.; w powiecie *Janowskim* 62 zł. 73½ c.; w powiecie *Niżankowieckim* 32 zł. 50 c.; w powiecie *Dubieckim* 204 zł. 4 c.; w powiecie *Krośniańskim* 40 zł. 24½ c.; w powiecie *Pilzniańskim* 133 zł. 29½ c.; w powiecie *Kopeczynieckim* 213 zł. 41 c.; w powiecie *Stryjskim* z dalszych darów 242 zł.; w urzędzie powiatowym w *Bilsku* 101 zł. 35 c.; w powiecie *Kalwaryjskim* 64 zł. 50 c.; w urzędzie powiatowym w *Miłówce* 27 zł. 75 c; w urzędzie powiatowym w *Załoścach* dodatkowo 33 zł. 83 c.; w powiecie *Gorlickim* 107 zł. 42 c.; w urzędzie powiatowym w *Żabnie* 90 zł. 75 c.; w powiecie *Tarnopolskim* 782 zł. 95 c.; w powiecie *Czortkowskim* 77 zł. 50 c.; w powiecie *Podhajeckim* 30 zł.; w powiecie *Halickim* 151 zł. 60 c.; w powiecie *Sandeckim* od urzędników władzy obwodowej w Sączu 20 zł.; w powiecie *Ciężkowickim* 40 zł. 24 c.; w powiecie *Żywieckim* 151 zł. 65 c., a w powiecie *Husiatyńskim* 54 zł. w. a.

Telegramy.

Berlin, 6. kwietnia. Nadesłane wczoraj do *Vossische Ztg.* bezimienne pismo zawiera naglące wezwanie ministra finansów do ministra wojny, ażeby teraźniejszy budżet wojskowy zmniejszył o 2½ miliona, by można znieść dotychczasowy dodatek do podatku i jeszcze przed wyborami zrobić stanowcze przyrzeczenia. Dzisiejsza *Sternzeitung* pisze z tego powodu: *Vossische Ztg.* zawiera poufne pismo ministra finansów do ministra wojny, które miano jej bezimiennie nadesłać. Mogło ono dostać się tylko w karygodny sposób w ręce przesyłającego, zaczem oddana została ta sprawa prokuratorowi państwa. — Zaś dzisiejsza *Vossische Ztg.* donosi: „Skutkiem ogłoszonego, bezimiennie nadesłanego pisma żądał wczoraj po południu prokurator państwa Schelling w towarzystwie komisarza kryminalnego od faktora drukarni, ażeby wydał mu odnoszący się do tego manuskrypt, grożąc mu inaczej niezwłocznem aresztowaniem. Ponieważ manuskryptu tego nie było w drukarni, przywołano ślusarza, ażeby otworzył zamknięty w tej chwili lokal redakcyi. Tymczasem powrócił redaktor Lindner, i oświadczył, że manuskrypt już nie istnieje. Poczem nastąpiła bezskuteczna rewizya w prywatnem pomieszkaniu Lindnera.

Turyn, 5. kwietnia. *Gazeta turyńska* zaprzecza wiadomości, jakoby Garibaldi miał być mianowany inspektorem gwardyi narodowej.

Przegląd polityczny.

Lwów, 9. kwietnia. Nie odebraliśmy dziś żadnego doniesienia w sprawach krajowych, krom wiadomości dzienniki wiedeńskie obiegającej, że wydział finansowy oświadczyć się miał przeciwko przyjęciu układów z bankiem narodowym zawrzeć się mających, uważając decyzyę pod względem przedłużenia przywileju bankowego na teraz jako przedwczesną. Wydział finansowy miałby wystąpić z własną propozycyą pod względem uregulowania stosunków pieniężnych banku narodowego ze skarbem państwa.

Z Tryestu donoszą o przybyciu p. Lesseps, stojącego na czele przedsiębierstwa przekopu międzymorza suezkiego, by morze śródziemne z czerwonem kanałem prowadzącym złączyć, a tem samem drogę do Indyi wschodnich znakomicie skrócić. Pan Lesseps zapewnia, że prace około przekopu najpomyślniej postępują, i że za lat kilka dzieło ukończone zostanie. Zaprzeczyć nie można, że przekop, jeżeli techniczne trudności wykonaniu jego nie staną na przeszkodzie, zmieni w wielkiej części kierunek handlu całego świata. Droga do Indyi wschodnich, do których teraz prawie połowę kuli ziemskiej na przylądek dobrej nadziei przebyć potrzeba, droga ta stałaby się przystępną dla parowców z Marsylii, Tryestu i wszystkich portów śródziemnego i adryatyckiego morza, cały więc handel zwróciłby się w tę stronę, pomijając Anglię, której wyłącznym dotąd jest monopolem.

Jeden z dzienników berlińskich zamieścił wezwanie ministra skarbu pruskiego do ministra wojny, o zredukowanie o 2½ miliona talarów budżet tego ministeryum, gwoli temu, ażeby dodatek do podatków zniesiony i stanowcze pod tym względem zapewnienie przed nastąpić mającemi wyborami, ogłoszone być mogły. Zdaje się, że wezwanie to na drodze poufnej korespondencyi wystósowane, z biór ministeryalnych w skutek przeniewierzenia się dziennikowi udzielone było. Śledztwo bowiem pod tym względem nakazane i niebawem przeprowadzone zostało, wszakże sprawę przeniewierzenia nie wykryto. Łatwo zaś pojąć można, z jaką skwapliwością prasa antiministeryalna wypadek ten podnosić i w sposób sobie właściwy tłumaczyć będzie.

Traktat handlowy między Prusami z Francyą zawrzeć się mający, wywołuje liczne reklamacye przemysłowców niemieckich, lękających się zbytniej konkurencyi industryi francuskiej. Izby handlowe w południowych Niemczech występują z opozycyą przeciwko traktatowi i zachodzi obawa, ażeby rządy niemieckie do związku celnego należące, nie usunęły się od przystąpienia do niego, co przyszłą egzystencyę związku na szwank naraziłby mogło.

Parlamentowi angielskiemu złożono rachunki z wpływów i wydatków w ubiegłym 1861 roku. Wykazuje się z nich, iż wydatki przewyższyły wpływy o jeden milion funtów szterlingów. Uważają to jako skutek przerwanego handlu z północną Ameryką i z tąd powstałego ubytku w dochodach celnych. Wszakże kanclerz skarbu Gladstone, nie ma zamiaru proponowania większych podatków, spodziewając się, że nadwyżka wpływów w roku bieżącym niedobór przeszłoroczny pokryje. Z resztą ministeryum poniosło w izbie niższej małą porażkę; na wniosek bowiem Szeridana wzięto pod rozwagę pomimo oporu ministrów, bil zaprowadzający zmniejszenie opłaty stemplowej w asekuracyach ogniowych, któratо opłata tak dalece jest w Anglii wygórowana, że więcej jak premia od ubezpieczenia wynosi. Dzienniki angielskie ogłosiły wykaz obrotów handlowych Anglii w pierwszych dwóch miesiącach bieżącego roku. Uderza w nim zupełna przerwa stosunków handlowych z północną Ameryką; kiedy bowiem w latach poprzednich przeszło półtora miliona cetnarów bawełny amerykańskiej corocznie wprowadzano, importacya ta w roku bieżącym prawie zupełnie znikła i zaledwo do pary tysięcy cetnarów dochodzi. Łatwo sobie wystawić kłopoty fabryk angielskich i całego kraju, w którym fabryki te blisko czterech milionową ludność zatrudniały i żywiły.

Zdaje się, że księstwa naddunajskie mając sobie przyznaną zupełną autonomię co do zarządu spraw swoich wewnętrznych, dążyły do zupełnego wyzwolenia się z pod zwierzchnictwa Porty otomańskiej, nie uważając jako dla siebie obowiązujące traktaty, przez Portę z mocarstwami europejskiemi zawarte. Teraz reprezentanci mocarstw tych w Stambule zadecydowali, iż traktaty te w Księstwach naddunajskich obowiązywać mają, tak jak w każdej innej prowincyi tureckiej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 7. kwietnia. (Stan zarazy bydła z końcem marca.) Podług raportów nadesłanych w drugiej połowie zeszłego miesiąca zgasła zaraza bydła rogatego w ostatnich czasach w naszym w *Burakówce* w obwodzie czortkowskim; w *Tuczapach* i *Trościańcach* w obwodzie kołomyjskim; w *Kamiennej* w obwodzie stanisławowskim; w *Laszkach murowanych* w obwodzie samborskim, i w *Desznicy*, *Woli korzenieckiej*, *Leszczawce*, *Tarnowej*, *Kniażpolu*, *Popórtnie* i *Gruszowie* w obwodzie sanockim, przeto razem w 12 miejscach; zaś wybuchła nanowo: w *Chlebiczynie*, *Starym Kossowie*, *Smodnem* i *Kosmaczu* w obwodzie kołomyjskim; w *Pobereścach*, *Miłowaniu* i *Nadwórnie* w obwodzie stanisławowskim; w *Herbutowie* i *Jezierzanach* w obwodzie brzeżańskim; w *Czorhanach* w stryjskim, i w *Jureczkowej* w sanockim obwodzie, t. j. razem w 11 miejscach; zatem łącznie z wykazanemi w pierwszej połowie marca 18 miejscami było z końcem marca w ogóle jeszcze 29 miejsc dotkniętych zarazą, a mianowicie 7 w kołomyjskim, 6 w stanisławowskim, 5 w brzeżańskim, 2 w stryjskim, 4 w samborskim, 3 w sanockim, a po 1 w czortkowskim i przemyskim obwodzie.

W 18 jednak z tych miejsc niezostała już ani jedna sztuka chorego bydła i kontumacya jest już na ukończeniu; zaś w innych 11 miejscach zmniejszył się stan chorego bydła w porównaniu z pierwszą połową marca o 21 wypadków.

W wykazanych teraz 29 miejscach ze stanem bydła liczącym 26537 sztuk w 134 oborach dotknęła zaraza 921 sztuk, z których 176 wyzdrowiało, 613 odeszło, 85 ubito, a 47 rozdzielonych w 11 miejscach pozostało jeszcze w stanie choroby; zaś oprócz 85 ubitych musiano jeszcze zgładzić 36 sztuk podejrzanych o zarazę.

Protokół jedenastego posiedzenia rady miejskiej odbytego na dniu 4. lutego 1862 r. — Prezydujący pan burmistrz miasta.

(Ciąg dalszy.)

Rubryka 25 rozchodu.

Budowle wodne około strumyka Pełtwy i Pasieki, obliczone wedle przecięcia w kwocie 4000 zł. zatwierdza zgromadzenie.

Odnośny do tej rubryki wniosek komitetu budżetowego przez sekcyę II. poparty: aby sekcya III. rozpoznała sposób czyszczenia i ubezpieczenia brzegów wzmiankowanych potoczków i przedłożyła uzasadnione wnioski w celu zmniejszenia nakładu, równie zastanowiła się nad potrzebą i sposobem wykonania rozpoczętej restauracyi sklepienia Pełtwy, przyjęło zgromadzenie jednomyślnie.

Rubryka 26 rozchodu.

Wodociągi i studnie obejmujące: wydatek na służbę, materyał i robota przy utrzymaniu istniejących przedmiotów, wyszukanie nowych źródeł i pomnożenie studzien, obliczone w kwocie 12.692 zł. zatwierdza zgromadzenie.

Przy tej rubryce przedłożył p. sprawozdawca wnioski komitetu budżetowego przez sekcyę II. poparte pod uchwałę rady miejskiej: zważywszy, że wodociągi istniejące zaledwie 54 publicznych studzien i 8 rezerwoirów potrzebną wodą zaopatrzyć są w stanie, jednak dostatecznej wody do gaszenia pożarów, zaopatrzenia właścicieli domów i czyszczenia kanałów nie dają, rada miejska poleci sekcyi III., aby po rozpoznaniu obecnego stanu wypracowała dokładniejszy system wodociągów w połączeniu z kanalizacyą miasta przy pomnożeniu ilości źródeł i rezerwoirów, odpowiedni potrzebom wszystkich mieszkańców, i zastanowiła się nad użytecznością rur garncarskich do wodociągów.

Zgromadzenie przyjęło wniosek jednomyślnie.

Rubryka 27 rozchodu.

Kanalizacya obejmuje: utrzymanie istniejących objektów, i czyszczenie tychże, wedle przecięcia obliczone w kwocie 6775 zł. zatwierdza zgromadzenie bez zmiany.

Rubryka 28 rozchodu.

Upiększenie miasta, obejmuje wydatek na służbę, utrzymanie i rozszerzenie istniejących plantacyi, obliczone w kwocie 3998 zł.

Przy tej rubryce radny p. Jabłoński zabrawszy głos zwracał uwagę zgromadzenia na tę okoliczność, że na placu Franciszkańskim ogrodnicy m. rok rocznie sadzą drzewka ku upiększeniu, które nie pielęgnowane i koszami przed uszkodzeniem nie obwarowane giną, i wniósł, by tę uwagę sekcyi III. do zaradzenia przesłać; pp. radni Adamski i Hofmann zwracali zaś uwagę, że na utrzymanie spacerów za mały fundusz obmyślono.

Po wyjaśnieniu jednak p. Hefern, że z funduszu na rozszerzenie spacerów projektowanego można będzie koszta utrzymania pokryć, a przy dzisiejszej drogiej robociźnie nowe roboty zaniechać, i opozycyi radnego p. dr. Lundy, że miasto nie mając potrzebniejszych dla rękodzielników stowarzyszeń, nie powinno w upiększeniach zbytecznie przesadzać, zatwierdziło zgromadzenie powołaną rubrykę w kwocie przez komitet budżetowy projektowanej, i przyjęło wniosek p. Jabłońskiego.

Odnośny do tej rubryki wniosek komitetu budżetowego przez sekcyę II. poparty: aby zbiór trawy na plantacyach wyarendować, przekazało zgromadzenie komitetowi, ze sekcyi II. do zarządu dochodami z realności m. wydzielonemu do rozpoznania.

Rubryka 29. rozchodu.

Extraordynarye budowlane, obejmujące w sobie sprawunek narzędzi do robót publicznych potrzebnych obliczone w kwocie 2640 zł. zatwierdza zgromadzenie.

Rubryka 30. rozchodu.

Kościoły i szkoły obejmują: wydatek na utrzymanie budynków kościelnych wedle przecięcia, częściowy na nowe pokrycie kościoła OO. Bernardynów.

Na utrzymanie szkoły wzorowej, szkoły głównej Elżbiety, szkół parafialnych, szkoły realnej, na kreowanie wyższego gimnazyum polskiego i szkoły rzemieślniczo-handlowej, obliczony w kwocie 36.325 zł.

Przy tej rubryce przedłożył p. sprawozdawca wniosek pisemny przez sekcyę II. poparty, odnoszący się do założenia gimnazyum wyższego polskiego i szkoły rzemieślniczo-handlowej, następującej osnowy:

I. Pomimo najwyższych rozporządzeń i patentów orzekających zaprowadzenie szkół w języku narodowym, istnieje we Lwowie gimnazyum polskie tylko o czterech niższych klasach, wyższych zaś klas mu brakuje; gdy równocześnie istnieją we Lwowie dwa gimnazya z wykładami w języku niemieckim, zupełne, bo że wszystkiemi ośmioma klasami.

Z takiego połowicznego celowi nie odpowiedniego urządzenia gimnazyum polskiego dla młodzieży nie tylko żadna korzyść nie wynika, ale przeciwnie jest ten stan szkodliwym, gdyż uczeń tego gimnazyum chcąc skończyć studya, do czterech wyższych klas zmuszony jest przejść do jednego z gimnazyum niemieckiego, tam zaś nie odbywawszy niższych klas w języku niemieckim, trudności już z powodu języka znajduje; dlatego też uczniowie przybywające z gimnazyum polskiego są upośledzeni i w postępie nauk w tyle pozostać muszą. Ztąd też pochodzi, że rodzice i opiekunowie młodzież na nauki zaraz od najniższej (pierwszej) klasy do gimnazyów niemieckich posyłać są zmuszeni, chociażby woleli posyłać ich do szkoły, w którejby w ojczystym języku nauki pobierali, ale aż do ukończenia pobierać mogli. — Tej to jedynie przyczynie połowicznego i celowi nie odpowiedniego urządzenia tak zwanego gimnazyum polskiego przypisać należy, że liczba uczniów w czterech niższych klasach (287) jest mniejszą, jak w tychże samych klasach każdego z gimnazyum niemieckich (374 & 365).

Koszta utrzymania szkół gimnazyalnych, jako do kształcenia młodzieży całego kraju przeznaczonych, po słuszności przez cały kraj powinny być ponoszone, i spodziewać się należy, że przy stanowczej organizacyi szkół, te koszta na kraj będą nałożone; gdy wszakże uzupełnienie polskiego gimnazyum we Lwowie, chromającego z powodu swojej połowiczności od lat wielu jest rzeczą nagłą; z drugiej zaś strony doświadczenie uczy, że gdzie idzie o urządzenie szkół na koszt funduszów publicznych, takowe urządzenie albo wcale do skutku nie dochodzi, albo też w długie lata się przewleka, i wielkie trudności ma do przebycia, przeto komitet budżetowy uważając uzupełnienie gimnazyum polskiego we Lwowie za rzecz główną a nagłą, kwestyą zaś kosztów za drugorzędną do późniejszego z funduszami krajowemi zregulowania pozostawiając, jest zdania, że gmina m. Lwowa powinna na teraz utworzenie i utrzymanie zupełnego gimnazyum polskiego o czterech klasach wyższych we Lwowie własnemi funduszami zastąpić.

Wnosi przeto komisya budżetowa:

Rada miejska uchwali:

a) Gimnazyum polskie we Lwowie uzupełnić jak najprędzej brakującemi czterma wyższemi klasami,

b) polecić sekcyi V. wyrobienie i przedłożenie radzie m. wniosku względem przeprowadzenia powyższej uchwały,

c) koszta uzupełnionego gimnazyum polskiego aż do rozwiązania tej kwestyi w drodze prawodawczej zastępować będzie gmina miasta Lwowa, a zważywszy, że w bieżącym roku tylko dwa miesięcy kursu szkolnego przypada, w tym roku przyjąć na ten cel kwotę 3000 zł. do budżetu.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

(Doniesienia z Tryestu.) *G. del Popolo* donosi, pisze *Gaz. wied.*, że p. Lesseps, który 2go b. m. odjechał z Tryestu, przywiózł był bardzo pomyślne wiadomości o postępie budowy kanału Suez. Kanał z wody słodkiej jest już ukończony, a przydał się nie mało, ponieważ z przyczyny jego istnienia koszta przewozu i inne zmniejszyły się z 100 fr. na 3. Prace koło wielkiego kanału postępują szybko, Arabowie okazują się wielce pożyteczni.

Anglia.

Londyn, 4. kwietnia. (Doniesienia z Kwebeku.) Odebrano w Londynie wiadomość w Kwebeku w Kanadzie po dzień 21. marca. Jeneralny gubernator Kanady przesłał mesaż tamtejszemu parlamentowi, w którym po gorącem wspomnieniu o pobycie księcia Walii, dziękował imieniem Królowej za lojalność ludności kanadyjskiej. Następnie mówi o kwitnącym stanie handlu pomimo wojny domowej amerykańskiej, o zamiarze rządu przeprowadzenia prawa odejmującego sądom w Anglii atrybucyi zawieszania aktu Habeas corpus w koloniach, o dozwoleniu zupełnie wolnego handlu z zjednoczonemi Stanami, w końcu zaś zawiadamia parlament o wysadzeniu komisyi gwoli przestrzegania obrony kraju.

Maharadesa z Meisur w Indyach wschodnich przysłał Królowej w upominku 11 sztuk bydła rogatego z rasy w Indyach najbardziej poszukiwanej. Bydło to umieszczone ma być w jednym z folwarków królewskich.

Gazeta urzędowa ogłasza, że od dnia 1. maja fotografie, rysunki i sztychy treści widocznie nie moralnej nie będą przyjmowane na pocztach za opłatą zniżonej należytości pocztowej.

(Rozprawy parlamentu z d. 1. kwietnia.)

W izbie niższej sir G. C. Lewis oświadcza na zapytanie, że największemi działami na okrętach angielskich są 110 funtowe. Robiono pomyślne próby z działem 140 funtowem. Wkrótce odbędą się próby z 230 i 300 funtowemi działami Armstronga, jako też z 300 i 600 funtowemi działami Whitwortha i Lynall Thompsona.

Mr. Farrer zwraca uwagę na zniewagę, którą jemu, a tem samem całemu parlamentowi wyrządził dziennik prowincyalny, wydawany w Stecktorie, który mu kłamstwo i przekupstwo zarzuca. Odczytuje odnośny artykuł tego dziennika, i oświadcza, że zrzeka się prawa przywołać autora przed kratki izby, lecz odwołuje się do jej opinii. Sir G. Grey pochwala to postępowanie, i dodaje, że oszczerstwo rzeczonego dziennika jawnie sprzeciwia się samo sobie, i że je można z pogardą pominąć.

Mr. Pope Hennessy proponuje uchwalić zaprowadzenie egzaminów konkurencyjnych dla kandydatów cywilnej służby państwa. Mr. B. Cochrane proponuje rezolucyę przeciwną, że za pomocą egzaminów konkurencyjnych nie możnaby odkryć najważniejszych przymiotów, które kandydata na urzędnika zdolnym czynią, i że zaprowadzenie tego systemu we wszystkich gałęziach służby państwa niezawodną zrządziłoby szkodę. Po długiej debacie poprawka odwołana, i wniosek p. Hennessy 87 głosami przeciw 66 odrzucony.

Mr. H. B. Sheridan proponuje, aby mu izba dozwoliła wnieść bil względem zniżenia należytości stemplowych od asekuracyi ogniowej. Kanclerz skarbu opiera się temu wnioskowi, ponieważ rząd nie może pozbyć się tej części dochodów. Lord Palmerston usiłuje dowieść, że podatek asekuracyjny nie jest wcale mniej słusznym jak wszelki inny. Zasadą jest konstytucyjną zostawiać kanclerzowi skarbu wnioski finansowe, a jeśli izba zniżać zechce pojedyncze podatki, naruszy się cały budżet. Wniosek jednak przyjęty 127 głosami przeciw 116.

Francya.

Paryż, 4. kwietnia. (Czynności rady stanu.) Rada stanu od roku 1852 po koniec roku 1860 wypracowała i obradowała nad 1804 projektami do praw i 1100 poprawkami (amendements), z których jedne przyjęte a drugie odrzucone zostały. W wydziale administracyjnym 216 spraw departamentowych i 18.823 spraw municypalnych, krom licznych spraw dotyczących zakładów dobroczynności, szpitali, domów pożyczki na zastawy i spraw ubogich w Paryżu. Nadto załatwiła 513 podań o zmianę nazwiska. Suma na opędzenie 9544 wydatków dowolnych (facultatives) użytą dekretami cesarskiemi zatwierdzona wynosiła 57,833.177 fr., zaś na opędzenie 160 wydatków koniecznych na 317.367 fr. Pożyczki gminne dekretami cesarskiemi dozwolone w liczbie 6181 wynosiły 68,868.882 fr. Dodając do tego 268 pożyczek zmiennych za dozwoleniem władzy prawodawczej zaciągnionych w ilości 208,601 619 fr., pokazuje się, iż ogólna suma pożyczek gminy francuskie od roku 1852 do roku 1860 zaciągniona 277,470 501 fr. wynosi. Darów i zapisów odebrały zakłady dobroczynności 24,630.834 fran., biskupstwa zaś 2.125.028 fr., kościoły 18,580.941 fr., a kongregacye religijne 9,119.455 fr.

(Wiadomości bieżące.) Eskadra śródziemnego morza znów 12. maja do Tulonu powróci.

W Marsylii oczekują przybycia poselstwa japońskiego, które będzie witane przez rząd francuski. Poselstwo zabawi miesiąc cały w Paryżu, poczem uda się do Londynu na wystawę.

(Sprawa mexykańska.) Jenerał de Lorencez przybył dnia 5. marca do Vera Cruz, a nazajutrz miała się odbywać narada wojenna sprzymierzonych admirałów i jenerałów. Kapitan statku „Massena“ osadził Vera Cruz oddziałem marynarzy. Porucznik okrętowy hiszpański mianowany został komendantem zamku San Juan d' Ulloa.

(Doniesienia z Kochinchiny.) Z Saigun w Kochinchinie piszą do *Monitora floty*, że Cesarz Tuduk skazał na śmierć sześciu jenerałów, którzy przeciwko Francuzom dowodzili, przez wzgląd jednak na dawne ich zasługi dozwolił, ażeby sami sobie życie odebrali. Czterech z tych jenerałów rozpruli sobie brzuchy przed frontem wojska, dwóch zaś uciekło. Tych uznano jako zdrajców i wraz z swemi rodzinami zostali wykreśleni z liczby żyjących, to jest według praw tamtejszych do rzędu zwierząt zdegradowani. W miejsce tych sześciu jenerałów Cesarz mianował sześciu swych krewnych, na których wierność liczyć może. Nakazał im, ażeby opuścili zupełnie prowincyę przez Francuzów obsadzoną i całą armię pod Na-Tranz zgromadzili dla obrony stolicy, gdyby ją Francuzi napadać mieli. *Monitor armii* wnosi ztąd, że Anamici nie są wstanie rozpocząć kroków zaczepnych, że Francuzów zostawią w zupełnym spokoju i nigdy nie powrócą do niższej Kochinchiny, będącej najbogatszą i najpiękniejszą częścią cesarstwa anamickiego.

Podług ostatnich doniesień przekop tunelu w górze Mont Cenis wynosi już 1765 metrów długości, a mianowicie 800 metrów od strony Modany, i 965 od strony Bardonéche.

(Okręta pancerne.) *L'Opinion nationale* wysławia zwycięstwa okrętu pancernego w Ameryce, jak zwycięstwo Francyi nad Anglią, ponieważ Francya posiada lepszą i silniejszą flotę jak Anglia. Flota pancerna francuska składa się z 4 fregat, 1 korwety i 5 bateryi pływających; zaś 3 okręta liniowe, 10 fregat, 6 korwet i 60 łodzi działowych wszystkie żelazem okute znajdują się w robocie na warsztatach francuskich. Anglia ma tylko 5 fregat pancernych gotowych, a 10 mają być gotowe do końca bieżącego roku.

(Plantacya bawełny.) *Constitutionnel* donosi, że plantowania bawełny w Algieryi przez towarzystwo angielskie z pewnością do skutku doprowadzone zostanie. Komisya znawców z Liverpolu i Menczestru do prowincyi Oran wysłana, dała bardzo korzystną relacyą o stosunkach miejscowych a mianowicie o przydatności doliny Mina do plantacyj bawełny. Do komisyi tej należeli członek parlamentarny Caird i doświadczony plantator bawełny z Luizany. Kapitał towarzystwa wynosi jeden milion funtów szterlingów.

Wiadomości bieżące.) W sprawie rzymskiej nic dotąd nie zdecydowano; w walce między wpływem Lavaletta a Goyon zdaje się, iż pierwszy dziś górą stoi. Goyonowi zarzucają, że sprzyja powstaniu w Neapolitańskiem, przez złe strzeżenie granic rzymskich. — W kółkach dyplomatycznych mówią o przymierzu zaczepnym i odpornym między Portą otomańską a Anglią, do którego Austrya przystąpić ma. — Zapewniają, że Wiktor Emanuel przybędzie do Paryża na połóg księżny Klotyldy Napoleonowej.

Myśl Cesarza udania się do Londynu na wystawę napotykać ma na wielką opozycyą w radzie stanu i radzie ministrów.

Ostatni koncert w Tuileryach był bardzo świetny. Wszyscy posłowie byli obecni, dlatego uderzała nieobecność Thouvenela.

Połączone Księstwa Naddunajskie podzielone być mają na cztery prefektury, ze stolicami w Jasach, Bukareszcie, Galaczu i Krajowie.

(Król Holandyi do Paryża.) W końcu kwietnia Król i Królowa Holandyi przybyć mają do Paryża. Zajmą oni w Tuilleryach dawne apartamenta księcia Orleanu. Z początkiem maja udać się mają z dworem cesarskim do Fontainebleau.

(Doniesienia z Grecyi.) Z Grecyi odebrano niepokojące wiadomości. Zdaje się, że załoga w Nauplii wielu w kraju znajduje stronników, dlatego z tak śmiałem żądaniem do Króla występuje. Powstanie w Turcyi nabiera groźne rozmiary. W Paryżu sądzą, że to Czarnogórcy spalili wsi w Albanii.

Oświadczenie *Monitora*, iż konwencya przez jenerała Prim zawarta odrzuconą została, wielkie sprawiło wrażenie. Zdaje się jednak, iż do sprzeczek między sprzymierzonemi z tego powodu nie przyjdzie, bo Hiszpania i Anglia miały się na to zdecydować, ażeby pokój dopiero po zajęciu stolicy Mexyku zawarty został.

Książę Oskar szwedzki bawi teraz w Tulonie. Książę, który podróżuje pod imieniem hrabiego Rosendal, oczekiwany jest w Paryżu.

Szwajcarya.

(Sprawa Dappen.) Do Berna nadeszła 28. marca nowa nota francuska w sprawie Dappenthalu, a załoga francuska w twierdzy Les Rousses otrzymała znowu rozkaz czuwać nad utrzymaniem *status quo* jak go pan Thouvenel pojmuje, to jest wszelkie policyjne i sądowe kroki władz waadtlandzkich w Dapenthalu odpierać w razie potrzeby nawet siłą zbrojną.

Włochy.

(Wiadomości bieżące.) W Turynie mówią, że Wiktor Emanuel ma zamiar udania się do Paryża, jednak nic jeszcze pod tym względem nie postanowiono. Z przyjemnością widzą, iż trzech Neapolitanów mianowani zostali oficerami ordonansowemi Króla. Mówią, że jenerał Durando tylko na usilne prośby Króla nakłonił się do przyjęcia ministeryum spraw zagranicznych. Skutki przeobrażenia ministeryalnego czuć się już dają i dziesięciu stronników opozycyi przeszło na stronę rządu. Deputowany Pepoli odjechał do Bononii, dla podziękowania swym wyborcom. Deputowani odbierają ciągle listy, w których wyrażone bywają obawy smutnej przyszłości. Rząd wysyła małą eskadrę na archipelag grecki dla obrony poddanych włoskich.

(Stan rzeczy w Neapolitańskiem.) Z Neapolu piszą pod dniem 27. marca do gazety powszechnej: Domyślają się, że stronnictwo antirewolucyjne powzięło plan opanowania miasta przez jedno z zbliżających się band gerillów łącznie z Lazaronami. Plan ten w kwietniu przeszłego roku nie udał się z powodu wykrycia go przez policyę piemoncką. I teraz policya ta stara się wszystkiemi sposobami wykrycia istniejącego sprzysiężenia. Rewizye po domach na nic się nie przydały, a nawet i uwięzienie majora Testa i innych oficerów z 10. batalionu gwardyi narodowej do żadnego rezultatu nie doprowadziły. Gwardya narodowa w ogóle nie stoi już tak po stronie piemonckiego rządu jak w przeszłym roku, powstanie zaś doszło do najwyższego punktu i nabierze groźniejszych jeszcze rozmiarów przez spodziewany przypływ z zagranicy. Lud prosty wyleczył się ze wszystkich swych złudzeń a przy krwawem zaburzeniu w dniu 15. marca okazał niechęci swe ku obecnemu rządowi. Nagłe zaprowadzenie piemonckich podatków i ceł zadało śmiertelny cios industryi neapolitańskiej i stało się przyczyną takiej nędzy między klasą wyrobników i robotników, że nie mogą być przychylni teraźniejszemu stanowi rzeczy. Fabryki sukna w neapolitańskiem dziś jeszcze zatrudniają 75.000 robotników, chociaż wielu już rozpuszczono. Poznali się już ludzie na zaprowadzonych nowościach, które z razu ochoczo witali i dziś liberały i rojaliści, dzienniki burbońskie i mazinistowskie zgadzają się na to, iż tylko powrót do dawnego stanu kraj od zguby uratować może.

(Posiedzenie izby deputowanych.) Na posiedzeniu izby deputowanych w Turynie deputowani Lovito i Ricciardi żądali wyznaczenia pewnego dnia do interpelacyi w sprawach neapolitańskich. Ricciardi żądał, ażeby naznaczono gwoli temu nadzwyczajne i tajne posiedzenie, ponieważ ma do mówienia nie o rzeczach lecz o osobach, a mianowicie o nadużyciach władz wojskowych i prefektów. Że zaś ministeryum sprzeciwiało się tajnemu posiedzeniu a izba po żwawych rozprawach przeszła do porządku dziennego, przeto deputowany Ricciardi salę obrad opuścił.

Niemce.

(Traktat handlowy z Francyą) Izba przemysłowo-handlowa Palatynatu w rocznem sprawozdaniu swojem w następujący wyraża się sposób o traktacie handlowym z Francyą:

Izba handlowa z obawą i niespokojnością wygląda zawarcia francusko-niemieckiego traktatu handlowego, ponieważ Francyi głównie chodzić może o zniżenie cła wchodowego od win francuskich. Izba prosi więc usilnie, aby w tym tylko razie na zniżenie cła dozwolono, jeżeli zarazem istniejący w związku celnym podatek przychodowy na wino, piwo, tytoń i t. d nie tylko zniżony, lecz całkiem zniesiony będzie. Tymczasem możebne zniesienie związku celnego uważałaby izba jako zniszczenie nadziei, że Niemcy doczekają się kiedyś przewagi handlowej.

W dalszym ciągu izba użala się na przesilenie w przemyśle wyrobów żelaznych i dodaje:

Jeżeli przez traktat handlowy z Francyą cło wchodowe od żelaza zostanie znacznie zniżone, a przytem premie, które Francya za wywóz żelaza do związku celnego płaci, nie zostaną zniesione, ucierpi na tem przemysł związku celnego, osobliwie w Palatynacie i obwodzie Saar.

Turcya.

Wedle doniesień z Konstantynopola, pisze *Gaz. wied.*, widać że tamtejsi reprezentanci mocarstw gwarantujących chcą do Mołdawii i Wołoszczyzny zastosować kapitulacye, które ustalają stosunek

Turcyi do mocarstw europejskich. Minister spraw zagranicznych w Bukareszcie, w odpowiedzi na odnośną notę margrabiego de Moustier ubolewa nad tem postanowieniem, które jak się spodziewa wkrótce zostanie zmienione.

Wiadomości handlowe.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów od 16. do 31. marca b. r. na targach w Tarnowie, Jaśle, Frysztaku, Kolbuszowie, Mielcu Pilznie.

	Miejsce targu:											
	Tarnów		Jasło		Frysztak		Kolbuszów		Mielce		Pilzno	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	5	17	4	95	5	.	4	75	4	40	5	.
„ żyta . . .	3	17	3	.	3	.	2	75	2	40	2	55
„ jęczmienia .	2	61	2	25	2	25	2	40	2	30	2	40
„ owsa . . .	1	39	1	15	1	.	1	25	1	43	1	20
„ hreczki . .	2	80	2	15	2	80	2	42	2	10	2	50
„ kukurudzy .	4	48	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.
„ kartofli . .	1	.	.	90	1	.	.	75	.	65	1	.
Cetnar siana . . .	1	50	1	.	1	30	1	10	1	20	1	20
„ wełny	.	.	.	.	140	.	.	.	127	50	.	.
„ nasienia konicza	.	.	.	.	20	.	.	.	20	.	.	.
Sąg drzewa twardego	9	50	6	50	5	.	5	50	.	.	6	.
„ „ miękkiego	7	25	4	30	3	.	4	50	5	.	4	.
Funt mięsa wołowego	.	16	.	14		12	.	13	.	12	.	.
Mas okowity . . .	1	26	.	80	.	60	.	55	.	75	.	.

Ostatnie wiadomości.

Paryż, 6. kwietnia. „Patrie“ zaprzecza pogłosce, jakoby jenerał Goyon miał odjechać z Rzymu. Zatrzyma on swoją komendę, a Lavalette powróci w charakterze ambasadora do Rzymu.

Turyn, 6. kwietnia (na Paryż). Banda Croccego w Neapolu została rozbita, i straciła 25 poległych. Francuzi rozprószyli bandę Chiavonnego pod Prata Compoli. Zaś w piątek przytrzymali Francuzi idący z Veroli konwój, który prowadził żywność dla bandytów.

Mostar, 6. kwietnia. Po ukończeniu fortyfikacyi w Zubczy pozostawił w nich Derwisz Basza potrzebną załogę, a sam udał się do Trebinii, zkąd wyruszył dziś z korpusem swoim do Pileku, by na rozkaz Omera Baszy obsadzić także Banjani, którego fortyfikacye stanowić mają ostateczny punkt linii operacyjnej. W Saranzy zaszły pomniejsze utarczki. Omer Basza powraca do zdrowia i przeniósł się do wili pod mostarem. Wieść niesie, jakoby Vukalovich umknął a powstańcy ustąpili do Montenegru.

Nowy York, 25. marca. Dnia 23go przyszło do bitwy pod Winchester. Obie strony poniosły znaczne straty. Separatyści są w odwrocie. Część expedycyi Burnside miała posunąć się do Beaufort w północnej Karolinie, zkąd ustąpili Separatyści. Dzienniki nowojorskie oświadczają się stanowczo przeciw obcej interwencyi między północą i południem.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8 kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Dobrzański Władysław, z Wróblaczyna. — Hr. Borkowski Alfred, z Schlachciniec.

Hotel europejski: Roszkoski Ant., z Brykowa. — Kunaszewski Hironim, z Zelibor. — Croasse Wal., z Koszelowa.

Hotel angielski: Doubecki Baz., c. r. jenerał, z Rosyi. — Nowosielski Winc., z Wołkowiec. — Szeliski Kaz., z Chodaczkowa. Gołaszewski Wład., z Krakowa.

Zajazd Krynickiego: Korostein Hipolit, z Przemyślan.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. kwietnia.

PP. Ubysz Henryk, do Ostobuża. — Bielski Stanisław, do Rychcic. — Uznański Alexander, c. k. przeł. pow., do Krynicy. — Radziejoski Edward, do Dytkowiec. — Łączyński Henryk, do Skulimowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. kwietnia 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po wietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327.90	+ 6.8	83 2	południowy	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	327.86	+ 14.2	49 5	zachodni	„	„
10. god. wiecz.	328 98	+ 8.4	60 7	„	„	„

TEATR.

Dziś w teatrze niemieckim na dochód tancerki Maryi Bulyovszky: **„Das Gefängniss“**, komedya w 4 aktach.

Jutro: **„Mnich“**, trajedya w 3 aktach Józefa Korzeniowskiego; przedstawienie amatorskie na korzyść powodzią dotkniętych Nadwiślan.

Kurs lwowski.

Dnia 8 kwietnia.		gotówką		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	29	6	35
Dukat cesarski .	„ „	6	30	6	37
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	95	11	10
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	10	2	12
Talar pruski	„ „	2	1	2	3
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	—	—		—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	79	62	80	40
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	83	62	84	49
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	206	—	209	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	69	35	70	3
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	5	83	75

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i wekslí.

Dnia 8 kwietnia

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 83 50. Metaliki po 5% za 100 zł. 69 80; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 822 —; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 199 20; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 135.75. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.38, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 134 25.

KRONIKA.

(Wiadomości lokalne.) C. k. władza bezpieczeństwa wyśledziła w ostatnich czasach i oddała sądowi sprawców kilku kradzieży i oszustw, a mianowicie:

Dwóch chłopców izraelickich, obudwu w wieku 11 lat, którzy przez włamanie się do miejskiej synagogi skradli 6 tales wartości 150 zł.

Jednego, który w hotelu rosyjskim skradł dwom podróżnym zegarki, szpinki i pugilares z 25 złotemi.

Bandę złożoną z ośmiu złodziei, która popełniła kradzież srebra.

Dwie dziewek, które okradły swoje państwo.

Jednego, co w zuchwały sposób obdarł dziewkę.

Bandę złożoną z 6 złodziei, którzy okradli sklepy.

Jednego, który skradł 5 procentową metalikę na 1000 zł., i jednego oszusta, który oszukał swego pana na całą balę kawy wartości 100 zł. w. a.

(Stan Wisły.) Podług ostatnich raportów urzędowych znikły już wszelkie zatory lodowe na Wiśle, a mianowicie pod Słupcem spłynęły już kry zupełnie, a wody rzeczne ściągnęły się napowrót do łożyska. Także w powiecie Dąbrowskim ustąpiły już lody całkiem, a dla szybszego sprowadzenia wód do koryta rozkazała tamtejsza władza powiatowa przekopać w najniższych miejscach tamy w Łęce żabieckiej i Woli szczucińskiej i temi otworami spływa teraz obficie woda, którą zalane były pola Szczucina, Łęki szczucińskiej i żabieckiej, tudzież Woli szczucińskiej i Maniowa, przezco nietylko uchroni się znaczną część zasiewów ozimych od zupełnego zniszczenia, ale usunięte będą prędzej wyziewy szkodliwe dla zdrowia mieszkańców. Teraz też dopiero będzie można także ocenić dokładnie szkodę zrządzoną wylewem, i władze miejscowe wydały już w tym względzie potrzebne rozporządzenia.

(Pożar.) W Tyliczu w obwodzie sandeckim powstał z nieostrożności pożar w nocy z 29. na 30. marca r. b. i zgorzało 20 domów mieszkalnych z budynkami gospodarskiemi, między temi także plebania łacińska.

(Nocne sygnały wojskowe.) Przed kilkoma dniami robiono w Londynie w obecności kilku oficerów próby z nowemi sygnałami dla wojska i okrętów wynalazku kapitana Bolton, i sprawozdawca powiada, że wypadły bardzo pomyślnie. Cały aparat, lekki do noszenia, składa się z latarni i przyrządu do szybkiego tworzenia gazu explodującego, który służy za światło. Za pomocą tej latarni mogą wojska śród ciemnej nocy przesyłać sobie spiesznie sygnały na odległość 3 do 8 mil niemieckich. Inne większe aparaty, ułożone w ten sam sposób, służą do oświecania pewnych przedmiotów, n. p. okopów, fortów i t. p., i w odległości kilkuset stóp rozwidniają wszystko dokoła tak, jak światło księżycowe.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sarłyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*